

ρείται ύψους, δύο πολυτίμων προσόντων δι' ένα διηγηματογράφον.

Ἡ Βγενοῦλα, εἶναι πολὺ εὐμορφα γραμμένη, φαίνεται δὲ δόκιμος χειριστὴς τῆς δημοτικῆς γλώσσης ὁ συγγραφεὺς. Ἄλλ' ἔχει ἐν ἐλάττωμα ἀντιθέμενον πρὸς τὸν ὄρον τοῦ διαγωνίσματος. Εἶναι τὸ διήγημα ἐμπνευσμένον, σχεδὸν ἀντιγεγραμμένον ἐκ τοῦ γνωστοῦ δημοτικοῦ ἄσματος.

Ὁ γράφας τοὺς «Δύο συνοίκους» διεκρίθη διὰ τὴν φυσικότητα τῆς διηγήσεως, ἢ ὅποια ἔχει ἐν ἀρχῇ κάποιον ἐνδιαφέρον. Ἀλλὰ τὸ τέλος δὲν δικαιολογεῖται καθόλου. Μία αὐτοκτονία χωρὶς λόγον. Ἔσπασε ἐν μπουκαλάκι μὲ δάκρυα, ἢ ἐρωμένη του ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ αὐτός... ξεκοιλιάζεται. Καμμία ψυχολογικὴ ἐρευνα, κανὲν ἀπρόοπτον γεγονός, ὥστε νὰ δικαιολογηθῆ μία τόσο σοβαρὰ πράξις! Εἰς τὸ διήγημα αὐτὸ ὑπάρχει ἐν τούτοις μία καλὴ διὰ τοὺς ἀπογοητευμένους ἐν τῷ ἐρωτι φράσις. Ἡ ἐξις: «Ἡ μέλισσα τότε κάμνει τὸ ὠραιότερον μέλι, ὅταν ἀπορροφᾷ τοὺς χυμοὺς ἀπὸ διάφορα λουλούδια».

Τελευταῖον εἰς τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πρῶτον ἐν τῇ διαβαθμίσει τῆς σχετικῆς ἀξίας ἐρχεται ἡ... Τελευταία ἀπάτη. Ἐραδιτέχνης ὁ γράφων, ἔχει τὸ προσὸν τῆς ἀφηγηματικότητος. Τὸ διήγημα φαίνεται εἰλημμένον ἐκ τῆς πραγματικῆς ζωῆς, διακρίνει δὲ τις ἐν αὐτῷ ψυχολογικὰ χαρίσματα.

Ἄξιοῦται ἐπαίνου, μηδενὸς ἀρθέντος εἰς τὸ ὕψος ἐνθα ἀνέμενε τὸν νικητὴν, μὲ τὸν θαλὸν τῆς δάφνης, ἢ Ἄπτερος θεὰ τοῦ Παιωνίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Μαΐου 1904.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΑΤΗ

(Ἐπαινεθὲν ἐν τῷ διαγωνισμῷ).

Κ ΑΤΑΚΕΙΤΑΙ ὁ γέρον ἐπιμοθάνατος· περὶ αὐτὸ ἡ οἰκογένειά του παρακολουθεῖ μὲ ἀγωνίαν τὰς τελευταίας του στιγμᾶς.

Πρὸς τὸ πλευρὸν τοῦ ἐτοιμόδακρυς ἢ σύζυγος

του κρατεῖ καὶ θλίβει ἀπαλὰ τὴν ὀστεώδη γείρα τοῦ θνήσκοντος, ζητοῦσα ἀπὸ τὰ ἡμισβησμένα μάτια του ν' ἀνακλύψῃ τὰς τελευταίας του θελήσεις.

Τὸ ψῆχος τοῦ θανάτου δὲν ἔχει φθάσει μέχρι τῆς μνήμης καὶ ὁ γέρον ἀναπολεῖ.

Ἀπὸ ὅλην τὴν δρᾶσιν του εἰς τὴν πολιτείαν, εἰς τὴν ἐπιστήμην, τίποτε δὲν ἐνθυμεῖται· ὁ ἐγωϊσμός του ἀλλοτρίως περιορίζεται εἰς τοὺς ἐρωτικούς του θριάμβους.

Ἀναπολεῖ μίαν μετὰ τῆς ὁποίας ἔκαμε τόσας τρέλλας, ἀπατῶν τὸν σύζυγόν της, τὸν φίλον του. Οἱ λόγοι τοῦ πρὸ μικροῦ ἀναχωρήσαντος ἱερέως εἰς ὃν εἶχεν ἐξαμολογηθῆ, τὸν θλίβουσι καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ὑψώνει τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς μετάνοιαν διὰ τὰ ἁμαρτήματά του.

ἀλλὰ τοῦ καθυδύνει τὰ στήθη ὁ ἐγωϊσμός, ἡ ἀνάμνησις ἐνὸς θριάμβου, τὸν ὅποιον ἔσχε ἀπέναντι τόσο ἄλλων ἀνιζηλῶν, οἵτινες ἀπεπειράθησαν νὰ παρασύρωσιν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν αὐτὸς συνέτριψεν.

Ἐνθυμεῖται τὰς συναντήσεις των εἰς ἐκεῖνο τὸ πτωχικὸ σπητάκι τῆς Πλάκας τὸ ὅποιον εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἄντρον τῶν ἐρώτων των. Εὐχαρίστως χύνεται ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς μορφῆς του ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς σειρᾶς τῶν ἐρωτικῶν ἐπεισοδίων τοῦ δωματίου ἐκείνου καὶ εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἐνὸς τοιοῦτου αἰ κοῖται παρειαι τοῦ αὐλακόνονται ἀπὸ γέλωτα, ἐνῶ τὰ βλέμματά του κατὰ σύμπτωσιν περιβάλλουσιν τὴν σύζυγόν του, ἥτις ἐκλαμβάνουσα ταῦτα ὡς ἕνα ἐκ τῶν τελευταίων ἀποχαιρετισμῶν τοῦ πιστοῦ συζυγικοῦ βίου των, ἐσπᾶται εἰς ὄλοφρυμὸς καὶ θλίβει θερμῶς τὴν χεῖρα του διὰ τῶν χειλέων της.

Ὁ θάνατος μελανώνει τὰς ἄκρας τῶν δακτύλων του, οἱ περὶ αὐτὸν συνέχουσι τὴν πνοήν, ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναμνήσεις.

Πρὸ αὐτοῦ παρέρχεται μία σειρά γυναικῶν ὡς ἐν ὄνειρῳ. Εἶναι ἐκεῖναι, αἱ ὅποιαι τὸν εἶχον παρασύρει, θέλει ν' ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἐπέρχεται ἄλλη σειρά· εἰν' ἐκεῖναι τὰς ὁποίας αὐτὸς παρέσυρε!

«Ὁ Θεὸς θὰ μὲ συγχωρήσῃ; — ἐσκέπτετο — Τίς οἶδε τί ν' ἀπέγεινεν ἡ κόρη ἐκείνη τὴν ὅποιαν ἐγκατέλειψα εἰς Μασσαλίαν. Τὴν ἔφερα ἀπὸ τὸ Παρίσι ὡς διδασκάλισσαν τῆς κόρης μου. Ἦτο ὠραία, τὴν εἰλκυσα, τὴν κατέστρεψα. Ἐμείναμεν εἰς Μασσαλίαν δώδεκα ἡμέρας, δὲν ἠθέλησε νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ μετὰ

Γ. ΒΡΟΥΤΟΥ

Ἡ Θύελλα

τήν καταστροφήν. Δὲν ἤθελε, καθὼς ἔλεγε, ν' ἀπατᾷ τὴν κυρίαν τῆς ὁποίας θὰ ἔτρωγε τὸ ψωμί, καὶ ἐπέμεινε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Παρίσι· τῆς ἔγραψα, δὲν μοῦ ἀπήγγεισεν· εἶχεν κάτι ἰδέας ἀλλοκότους, ἴσως μὲ εἶχεν περιφρονήσει. Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ φάσμα τῆς ὡς πρὸς ἐκείνην — «συγχώρησέ με, Μαρικὰ, εἶτε ζῆς εἶτε... Ἀχ! ἴσως ὁ θάνατος ὁ ὁποῖος μὲ καταλαμβάνει νὰ ἔχῃ καταλάβει καὶ ἐκείνην πρὸ πολλοῦ».

Καὶ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει, ἡ λύπη καταβιάζει περισσότερον τὰς γραμμὰς τοῦ παρελθόντος κάλλους τοῦ προσώπου τοῦ ἐτοιμοθανάτου καὶ στεναγμοῦ διαφεύγει τὰ σκελετώδη στήθη τοῦ γέροντος.

Πάντες διακρίνουσι τὴν λύπην ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ τὸν στεναγμόν, ἡ δὲ σύζυγος γονυπετῆς πλησίον τῆς κλίνης του πλησιάζει τὸ πρόσωπόν της καὶ τὸν ἐρωτᾷ τρυφερῶς.

— Ἀλέξανδρε τί ἔχεις; πές μου, τί θέλεις; γιατί λυπεῖσαι;

Ἐκεῖνος ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναμνήσεις.

Ἡ μνήμη του τρέχει καὶ πάλιν εἰς Μασσαλίαν, καὶ ἐνθυμεῖται τὸ ξενοδοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον κατέλυσαν μὲ τὴν ὠραίαν ἐκείνην Παρισινήν, τοὺς τρόπους τοὺς ὁποῖους μετεχειρίσθη διὰ νὰ τὴν καταστρέψῃ, ἀκόμη καὶ τοὺς λόγους τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης νέας.

«Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔλθω μαζί σου, τοῦ ἔλεγε, θὰ ὑπάγω εἰς τὴν μεγαλοπόλιν νὰ κρύψω τὸ πάθημά μου — καὶ ἀκουμπῶσα τὴν ὠραίαν κεφαλὴν της εἰς τὰ στήθη του — δὲν θὰ σὲ καταρῶμαι, ἐπέπρωτο νὰ σὲ ἀπαντήσω, θὰ σ' ἐνθυμῶμαι ὡς ὄνειρον τὸ ὁποῖον μὲ ἔκαμε νὰ πέσω ἀπὸ τὴν κλίνην... Ὑγιαίνει...»

Ἡ λύπη τοῦ προσώπου τοῦ γέροντος ἐπιτείνεται, ἡ σύζυγός του δάχνει τὸ μανδύλιόν της διὰ νὰ κρατήσῃ τοὺς λυγμούς, ὁ γέρον ἐξακολουθεῖ τὰς ἀναμνήσεις.

Ἐνθυμεῖται τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν ἔγραψε τὴν ἐπομένην εἰς τὴν σύζυγόν του δικαιολογῶν τὴν παραμονὴν του εἰς Μασσαλίαν δι' ἀσθένειαν.

Ἡ σύζυγός του τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκσπῶσα εἰς λυγμούς τοῦ φωνάζει.

— Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ μαζί σου γλήγορα, μὴ λυπάσαι!

Τὸ ψῆγος τοῦ θανάτου προχωρεῖ, ἡ καρδιά ἀργότερον πάλαι ἀλλὰ ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἐτοιμοθανάτου λειτουργεῖ ὡς ἐν ἐξάψει καὶ τὸν κάμει νὰ ἐνθυμεῖται ἀκόμη καὶ τὴν ἀπάντησιν τῆς ἤδη ἐνώπιόν του ὀλοφρομένης συζύγου του ἧτις ἀπαντῶσα τοῦ ἔγραφεν.

«Μὴν ἀναχωρήσης ἂν δὲν γείνης ἐντελῶς καλά».

Εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην τὸ πρόσωπόν του διαγράφει εἰρωνικὸν μειδίαμα καὶ ἡ χεὶρ του τεινεται αὐτὰμάτως πρὸς τὴν σύζυγόν του. — Ἡ γραῖα θριαμβευτικῶς καὶ πάλιν τὸν διαβεβαίωνει, ὀλολύζουσα, ὅτι θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ταχέως εἰς τὸν τάφον!

Ἄλλ' ἐκεῖνος ἔχει ἰδικόν του περιβάλλον· ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνθυμηταί· ἄλλην παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς τῆς ἀπλοϊκῆς συζύγου του. «Μὴ ταξιδεύσης· θὰ εἶσαι ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἐξηνητημένος».

Εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς τελευταίας λέξεως καταλαμβάνεται ἀπὸ σπασμὸν γέλωτος καὶ... ἐκπνέει.

Ἡ σύζυγος ἐκλαμβάνουσα ὡς χαρὰν τὸν γέλωτα, ρίπτεται ἐπὶ τοῦ νεκροῦ καὶ τὸν θλίβει εἰς τὴν ἀγκάλην της.

Οἱ οἰκεῖοι προσπαθοῦν νὰ τὴν ἀποσύρῳσι.

Ἡ χήρα διακεκομμένος φωνάζει.

— Ἀφῆτε με, δὲν ἴδατε τὴν χαρὰν του; μὲ θέλει μαζί του».

Ἡ δυστυχῆς εἶχεν καὶ πάλιν ἀπατηθῆ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἀλλὰ διὰ... τελευταίαν φοράν.

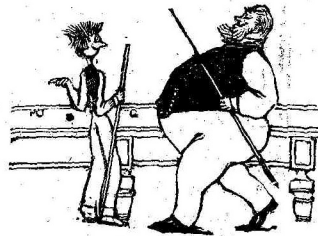
ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΟΣ

Πρόσωπα

Ἐνας χονδρὸς σὰν μπάλλα.

Ἐνας λιγνός σὰν στέκα.

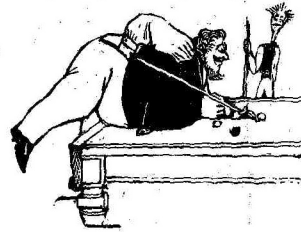
Ὁ λιγνός. — Αὐτὴ τῇ καραμπόλα δὲν θὰ τὴν καταφέρῃς ἀπὸ κάτω. Εἶναι μακρὰ ἢ μπιλλίτες. Ἄν στηριχθῆς ἐπάνω, θὰ πάρῃς σβάρνα τὸ μυιλιάρο... Τί νὰ σοῦ κίνω σὴν πηγές καὶ ἔγινες βατσέλο δλόκληρο!

Ὁ χονδρὸς — Ἄμ' τί ἤθελες νὰ εἶμαι φουρνόζυλο σὰν καὶ σένα, — τοῦ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεχωρίσῃ ποῖος εἶσαι σὺ καὶ ποῖα εἶναι ἡ στέκα;

Ὁ λιγνός. — Γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον στηρίξου καλά...

Ὁ χονδρὸς. — Κάνε τὴν δουλειά σου. Τὸ σῶμα τὸ δικό μου ἔχει νὰ εὑρῇ τὸ κέντρο τῆς βαρύτητος... Κύτταξε μιὰ καραμπόλα τώρα πρώτης τάξεως...

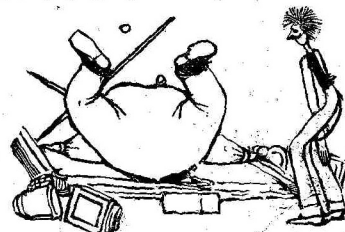

Ὁ λιγνός. — Κύτταξε μὴ εἶναι καραμπόλα πρώτης ἀτάξιας...

Ὁ χονδρὸς. — Κύτταξε μὴ φυσήξῃ κανένα ἀεράκι καὶ σὲ πᾶν στὰ σύννεφα...

Ὁ λιγνός. — Κύτταξε μὴ πᾶς στὸν φούντο...

Ἐξαφρα οἱ φουκοὶ νόμοι περὶ ἀντοχῆς καὶ βάρους ἐξανίστανται μετὰ παιγῶν τὸ μυιλιάρο βροχᾶται καὶ πίπτει ἡρωϊκώτατα καὶ ὁ τολμηρὸς ἐπιβάντης ἀναποδογριβεῖ τὰς περὶ βαρύτητος θεωρίας.

Ὁ λιγνός. — Χᾶ,! χᾶ,! χᾶ,! Καλὰ τὸ εἶπες ἔπες ἴσα - ἴσα μέσα ἀκριβῶς στὸ... κέντρον τῆς βαρύτητος.

ΣΑΤΑΝΑΣ

